

УДК 342.92(477)
DOI <https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i5.948>

А. О. Колдашов
orcid.org/0000-0002-2461-1880
аспірант кафедри адміністративного права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ВІДОМЧІ ВІДЗНАКИ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ: ОСОБЛИВОСТІ, ВИДИ, ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Постановка проблеми. Державна служба є надзвичайно складною сферою людської діяльності. Державно-службова діяльність відзначається високим рівнем інтелектуального та нервово-емоційного напруження, а належне виконання обов'язків передбачає наявність у державних службовців необхідних спеціальних знань, умінь та навичок, відповідних моральних та ділових якостей. Бездоганна та ефективна державна служба, особливі заслуги вимагають визнання зі сторони уповноважених суб'єктів та застосування заходів заохочення до відповідних державних службовців. У зв'язку з цим актуальним завданням є дослідження заохочення як засобу забезпечення бездоганної та ефективною державно-службовою діяльності, переліку заходів заохочення, які застосовуються до державних службовців, так і специфіки окремих їх видів. Безпосередньо це стосується й відомчих відзнак як особливих заходів заохочення, які застосовуються до державних службовців.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблеми заохочення державних службовців досліджувались багатьма вітчизняними вченими-адміністративістами. Зокрема, можна зазначити праці В.Б. Авер'янова, Ю.П. Битяка, Л.Р. Білої-Тіунової, С.В. Ківалова, І.В. Ковбаса, Д.А. Козачук, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова, О.В. Кузьменко, О.І. Миколенка, О.Г. Стрельченко, М.В. Титаренко, Є.С. Чернецького.

Своєю чергою доводиться констатувати, що проблеми відомчих відзнак як особливих заходів заохочення державних службовців були предметом дослідження незначної кількості спеціальних наукових праць та аналізувались переважно в контексті більш загальної проблематики.

Мета статті полягає в аналізі основних особливостей відомчих відзнак державних службовців, визначенні їх видів та специфіки правового регулювання.

Виклад основного матеріалу. У ст. 53 Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 р., зокрема, передбачено можливість застосування до державних службовців таких заходів заохочення, як «нагородження грамотою, почесною грамотою, іншими відомчими відзнаками державного органу» [1]. При цьому відповідні поло-

ження Закону України «Про державну службу» отримали деталізацію в Указі Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р. [2], низці підзаконних нормативно-правових актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та ін.

Нагородження відомчими відзнаками державного органу вважається однією з найпоширеніших і найрозвиненіших форм стимулювання службовців [11, с. 51]. Перш ніж розкрити сутнісні риси відомчих відзнак, відмежувати їх від інших заохочень державних службовців, варто зупинитися на змісті таких термінів, як «відомство» («відомчий») та «відзнака». Великий тлумачний словник сучасної української мови пропонує такі визначення: «відомство» – галузь державного управління й сукупність установ, які її обслуговують; «відомчий» стосується відомства, обмежений інтересами тільки свого відомства, установи; «відзнака» – нагорода за заслуги в якій-небудь галузі [10, с. 170, 176].

Юридична енциклопедія (т. 1) містить таке визначення: «відомство – центральна установа, яка відає певною галуззю або сферою суспільного життя і входить до системи органів виконавчої влади» (наприклад, державні комітети, головні управління, ради та інші органи при Уряді України). Підкреслюється, що «відомство» іноді використовується і стосовно «міністерств» [14, с. 423–424]. У Великій українській юридичній енциклопедії (Т. 5: Адміністративне право) вказується, що термін «відомство» (англ. «department») використовують як узагальнюючий для вказівки на центральну установу, що відає певною галуззю або сферою суспільного життя і входить до системи органів виконавчої влади, зокрема системи центральних органів виконавчої влади. Використання терміна «відомство» в сучасній науковій літературі менш вживане й здебільшого має саме узагальнюючий характер для вказівки на орган виконавчої влади, подібні органи, які виконують покладені на них спеціальні функції або завдання. Водночас наголошується, що «відомчий» (англ. «departmental») є похідним від «відомства» та означає того, що: 1) належить до відомства (відомча експертиза, відомча комісія, відомчий контроль тощо); 2) обмежений інтересами тільки

свого відомства. Як приклад обмеження інтересами відомства наводиться встановлення відомчих заохочувальних відзнак [9, с. 187–190].

Зважаючи на значення термінів «відомство» («відомчий») та «відзнака», можна стверджувати, що відомчі відзнаки державних службовців є заходами заохочення, що пов'язуються з відповідними відомствами (головним чином, міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади), встановлюються ними, а слідом застосовуються в певній сфері державного управління, відображають специфіку такої сфери (причому, освіти та науки, енергетики, інфраструктури, юстиції, закордонних справ) тощо. При цьому слід погодитись із тими вченими, які наголошують, що «заохочувальні відомчі відзнаки» є дещо умовним терміном, який використовується для позначення відзнак із акцентом на певну специфіку публічно-службової діяльності [13, с. 86].

Можна виокремити *ознаки відомчих відзнак*: 1) суб'єктом їх встановлення є керівник центрального органу виконавчої влади, керівник (командувач) військового формування, державного правоохоронного органу, який відповідно до законодавства уповноважений видавати накази нормативно-правового характеру [2, п. 3]; 2) суб'єктом застосування відомчих відзнак є відповідна особа, уповноважена на це законодавством (згідно із Законом «Про державну службу» заохочення до державних службовців, які обіймають посади державної служби категорій «Б» та «В», застосовуються керівником державної служби. Наприклад, повноваження керівника державної служби в іншому центральному органі виконавчої влади виконує керівник цього органу, у Службі безпеки України – Голова Служби безпеки України та начальники регіональних органів Служби безпеки України тощо [1, ст.ст. 17, 53, 91]); 3) особами, до яких можуть застосовуватись відомчі відзнаки, є не лише державні службовці, а й у визначених законодавством випадках також інші особи. До осіб, які можуть заохочуватись відомчими відзнаками, належать державні службовці міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, працівники підприємств, установ, організацій, що входять до сфери управління відповідних центральних органів виконавчої влади, військовослужбовці та працівники військових формувань, особи рядового і начальницького складу та ін. Крім того, відомчі відзнаки можуть застосовуватись також до відповідних осіб після їх виходу на пенсію [2, п. 2]; 4) підставою для застосування відомчої відзнаки є заслужений вчинок у формі особистих трудових досягнень у професійній, службовій діяльності, бездоганна служба та особливі заслуги під час виконання службових обов'язків [2, п. 1]. Підстави застосування відомчих відзнак деталізуються в нормативних актах

відповідних органів; 5) конкретний вид відзнаки, що підлягає застосуванню, залежить не лише від заслуги, а й від особи, яка здійснила заслужений вчинок (наприклад, для державних службовців міністерств та інших центральних органів виконавчої влади передбачаються відзнаки у формі подяки, грамоти, почесної грамоти, нагрудного знаку [2, п. 2]) та ін.

Заслужує на увагу те, що підстави застосування відомчих відзнак у законодавстві визначаються, як правило, через оціночні поняття. Наведемо кілька прикладів. Наприклад, підставою заохочення працівників дипломатичної служби України є бездоганна служба та особливі заслуги під час виконання службових обов'язків у Міністерстві закордонних справ України (Наказ Міністерства закордонних справ України «Про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства закордонних справ України» від 05 лютого 2013 р. [5]).

Відповідно до Наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Положення про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства інфраструктури України» від 15 січня 2013 р. відомчими заохочувальними відзнаками нагороджують за особисті трудові досягнення у професійній, службовій діяльності, бездоганну службу та особливі заслуги під час виконання службових обов'язків, пов'язаних із формуванням та забезпеченням реалізації державної політики у сферах авіаційного, автомобільного, залізничного, морського, річкового, міського електричного транспорту та у сферах використання повітряного простору України, дорожнього господарства, надання послуг поштового зв'язку, забезпечення підготовки та реалізації в Україні інфраструктурних проєктів, забезпечення безпеки руху, навігаційно-гідрографічного забезпечення судноплавства, торговельного мореплавства, з виконанням інших завдань, покладених на Міністерство інфраструктури України, а також із нагоди загальнодержавних та галузевих професійних свят, ювілеїв органів державної влади, підприємств, установ та організацій [7]. З огляду на відповідні нормативні приписи вважаємо, що заслугою на обговорення питання, чи не знецінює це заслугу як підставу заохочення вручення відомчих відзнак виключно з нагоди загальнодержавних свят, галузевих професійних свят, ювілейних дат підприємств, установ, організацій (тобто, не з підстави бездоганної, ефективної служби, особливих заслуг тощо), особливо в разі встановлення високої кількості відомчих відзнак певного виду.

В Указі Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р. встановлені відомчі заохочувальні відзнаки, *види* яких вирізняються залежно від суб'єктів, до яких ці заохочення застосовуються:

– *медалі*. Передбачені такі медалі, як «10 років сумлінної служби», «15 років сумлінної служби», «20 років сумлінної служби», «Ветерану служби». Медалі вручаються військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу;

– *нагрудні знаки*. Вони вручаються працівникам міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, а також працівникам військових формувань, працівникам державних правоохоронних органів. Аналіз підзаконних актів міністерств дає підстави стверджувати про наявність специфічних особливостей щодо врегулювання зазначеного питання щодо відзнак окремих міністерств. У міністерстві може бути встановлено не більше трьох нагрудних знаків (крім Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Міністерства оборони України, в яких може бути встановлено більше нагрудних знаків), в іншому центральному органі виконавчої влади – один, у військовому формуванні або державному правоохоронному органі, що не перебуває у підпорядкуванні центрального органу виконавчої влади, – не більше трьох; ступені нагрудних знаків не встановлюються, крім нагрудних знаків Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, які можуть мати I, II та III ступінь. Нагрудні знаки відображають специфіку сфери та заслуг у ній, що може проявляється в назві. Наприклад, встановлені такі нагрудні знаки: Міністерством освіти і науки України – «Відмінник освіти», «Василь Сухомлинський», «За освітні та наукові досягнення» [8]; Міністерством закордонних справ України – «Відзнака МЗС України», «За сумлінну службу», «За відданість дипломатичній службі» [5]; Міністерством юстиції України – «За досягнення у розвитку судової експертизи», «За сумлінну працю» [6]; Міністерством енергетики України – «Відмінник енергетики України», «За доблесну шахтарську працю», «Відмінник нафтогазової промисловості», «Шахтарська слава» трьох ступенів, «Шахтарська доблесть» трьох ступенів [4] та ін.;

– *подяки, грамоти, почесні грамоти*. Подяки, грамоти, почесні грамоти вручаються працівникам міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій, що входять до сфери їх управління, військовослужбовцям та працівникам військових формувань, особам рядового і начальницького складу, працівникам державних правоохоронних органів [2].

Законодавство, що регламентує заохочення відомчими заохочувальними відзнаками державних службовців в Україні, має деякі особливості. Аналіз законодавства України свідчить про те, що правове регулювання заохочення державних службовців відомчими заохочувальними відзнаками здійснюється Законом України «Про дер-

жавну службу» від 10 грудня 2015 р., Указом Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р. та підзаконними нормативно-правовими актами, прийнятими на рівні центральних органів виконавчої влади та інших державних органів. Відповідне нормативне регулювання представлено здебільшого у вигляді підзаконних нормативно-правових актів, прийнятих на рівні міністерства, оскільки комплексне врегулювання зазначеного питання на рівні Закону є не зовсім доречним, оскільки навіть з огляду на назву заохочення («відомчі відзнаки») підстави їх застосування та види мають визначатись державними органами [12, с. 263].

Таким чином, законодавство про відомчі відзнаки державних службовців охоплює:

а) *Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 р.*, що регулює загальні питання заохочення державних службовців (підстави заохочення, види заходів заохочення, зокрема відомчі відзнаки, суб'єкти, уповноважені застосовувати заохочення, випадки, в яких заохочення не застосовується, та ін.);

б) *Указ Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р.*, що затверджує загальне положення про відомчі заохочувальні відзнаки, в якому визначаються основні особливості цих заходів заохочення (мета та підстави застосування відомчих відзнак, їх види, суб'єкти застосування, особливості встановлення відомчих відзнак, процедурні аспекти їх застосування та ін.).

Указом Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р. закріплено, що відомча відзнака встановлюється з одночасним затвердженням положення про відомчу відзнаку та ескізу відомчої відзнаки наказом відповідно керівника центрального органу виконавчої влади, керівника (командувача) військового формування, державного правоохоронного органу, який згідно із законодавством України уповноважений видавати накази, що є нормативно-правовими актами. Положенням про відомчу відзнаку визначаються підстави відзначення осіб відомчою відзнакою, порядок представлення до відзначення, розгляду матеріалів та прийняття рішення про відзначення або відмову у відзначенні, опис відомчої відзнаки, порядок вручення, носіння, зберігання відомчої відзнаки, а також гранична кількість відомчих відзнак, якими можуть бути відзначені працівники, військовослужбовці, особи рядового і начальницького складу протягом календарного року. Ескіз відомчої відзнаки в установленому порядку попередньо погоджується з Комісією державних нагород та геральдики. Визначено конкретні вимоги до відомчих відзнак та закріплено, що останні не можуть відтворювати державні нагороди

України. Крім того, Указом Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки», по-перше, передбачено міністрам, керівникам центральних органів виконавчої влади, керівникам (командувачам) військових формувань, державних правоохоронних органів забезпечити в установленому порядку перегляд актів про встановлення відомчих заохочувальних відзнак, узгодження таких актів із вимогами цього Указу, дотримання закону про державну реєстрацію наказів щодо встановлення відомчих відзнак та положень про відомчі заохочувальні відзнаки, по-друге, запропоновано Генеральному прокуророві України переглянути акти щодо відомчих заохочувальних відзнак із метою оптимізації цих відзнак [2].

Зокрема, за сучасних умов низкою *нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади* встановлено відомчі відзнаки цих органів та затверджено положення про них, як-от: Наказ Міністерства культури і туризму України «Про відзнаки Міністерства культури і туризму України» від 9 вересня 2006 р., Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства освіти і науки України» від 30 липня 2013 р., Наказ Міністерства закордонних справ України «Про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства закордонних справ України» від 5 лютого 2013 р., Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Положення про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства екології та природних ресурсів України» від 2 квітня 2013 р., Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства економічного розвитку і торгівлі України» від 22 січня 2013 р., Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України «Про затвердження Положення про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства енергетики та вугільної промисловості України» від 20 лютого 2013 р., Наказ Міністерства інформаційної політики України «Про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства інформаційної політики України» від 11 грудня 2015 р., Наказ Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Положення про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства інфраструктури України» від 15 січня 2013 р., Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про встановлення відомчих заохочувальних відзнак Міністерства молоді та спорту України» від 09 вересня 2013 р., Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Положення про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства соціальної політики України» від 1 серпня 2013 р. та ін.

Своєю чергою аналіз законодавства України у сфері відомчих відзнак державних службовців свідчить про його часткову неузгодже-

ність. Зокрема, така неузгодженість має місце, з одного боку, між положеннями Указу Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р. та Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 р., з іншого – між положеннями Указу Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р. та нормативно-правовими актами про затвердження положень про відомчі відзнаки окремих державних органів (у частині підстав застосування заходів заохочення, видів відзнак та ін.). Як приклад можна зазначити, що Наказом Міністерства культури і туризму України «Про відзнаки Міністерства культури і туризму України» від 9 вересня 2006 р. встановлено такий вид відзнаки як «Почесна відзнака» [3], що не передбачена Указом Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р.

Висновки. Відомчі відзнаки є особливим заходом заохочення державних службовців, що вирізняється власною специфікою. Застосування відомчих відзнак є одним із суттєвих факторів підвищення ефективності державної служби, забезпечення мотивації службовців якісно, професійно та оперативно виконувати службові обов'язки. Незважаючи на те, що відомчі відзнаки посідають вагоме місце в забезпеченні ефективності державної служби, аналіз дає змогу стверджувати, що законодавство України у сфері відомчих відзнак державних службовців не є досконалим. Одним із напрямів подальшого вдосконалення правового регулювання відомчих відзнак державних службовців можна визначити усунення суперечностей між Законом України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 р. та Указом Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р., а також між Указом Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р. та наказами, прийнятими на рівні міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, якими затверджуються положення про відомчі заохочувальні відзнаки.

Література

1. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII / Верховна Рада України. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. Ст. 149.
2. Про відомчі заохочувальні відзнаки : Указ Президента України від 30 травня 2012 р. № 365/2012 / Президент України. *Офіційний вісник України*. 2012. № 42. Ст. 1599.
3. Про відзнаки Міністерства культури і туризму України : Наказ Міністерства культури і туризму України від 9 вересня 2006 р. № 750 / Міністерство культури і туризму України. *Офіційний вісник України*. 2006. № 39. Ст. 2636.
4. Про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства енергетики України : Наказ Міністерства енергетики України від 19 серпня 2020 р. № 520 / Міністер-

ство енергетики України. *Офіційний вісник України*. 2020. № 65. Ст. 2124.

5. Про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства закордонних справ України : Наказ Міністерства закордонних справ України від 5 лютого 2013 р. № 41 / Міністерство закордонних справ України. *Офіційний вісник України*. 2013. № 17. Ст. 586.

6. Про встановлення відомчих заохочувальних відзнак Міністерства юстиції України : Наказ Міністерства юстиції України від 14 лютого 2013 р. № 1047 / Міністерство юстиції України. *Офіційний вісник України*. 2013. № 15. Ст. 543.

7. Про затвердження Положення про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства інфраструктури України : Наказ Міністерства інфраструктури України від 15 січня 2013 р. № 24. *Офіційний вісник України*. 2013. № 14. Ст. 509.

8. Про затвердження Положення про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства освіти і науки України : Наказ Міністерства освіти і науки України від 30 липня 2013 р. № 1047 / Міністерство освіти і науки України. *Офіційний вісник України*. 2013. № 14. Ст. 509.

9. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 5. Адміністративне право / редкол.: Ю.П. Битяк (голова) та ін. Харків : Право, 2020. 960 с.

10. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ, Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.

11. Заохочення у службовому праві : навчальний посібник / за заг. ред. Т.О. Коломощ, В.К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2017. 360 с.

12. Мхітарян Л.Е. Відомчі відзнаки, що застосовуються до державних службовців в Україні: окремі питання правового регулювання. *Публічна служба і адміністративне судочинство: здобутки і виклики* : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 5–6 липня 2018 р. Київ : Дакор, 2018. С. 263–266.

13. Титаренко М.В. Стимули у службовому праві України: питання теорії і практики : дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2020. 200 с.

14. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко та ін. Київ : Українська енциклопедія, 1998. Т. 1 «А»–«Г». 672 с.

Анотація

Колдашов А. О. Відомчі відзнаки державних службовців: особливості, види, правове регулювання. – Стаття.

Стаття присвячена дослідженню відомчих відзнак державних службовців. Зокрема, аналізуються основні особливості відомчих відзнак державних службовців, їх види та специфіка правового регулювання. Зважаючи на значення термінів «відомство» («відомчий») та «відзнака», підкреслено, що відомчі відзнаки державних службовців є заходами заохочення, що пов'язуються з відповідними відомствами (головним чином, міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади), встановлюються ними, а слідом застосовуються в певній сфері державного управління, відображають специфіку такої сфери (приміром, освіти та науки, енергетики, інфраструктури, юстиції, закордонних справ) тощо. Основні особливості відомчих відзнак пов'язуються зі специфікою їх встановлення, суб'єктами, що вповноважені застосовувати відомчі відзнаки, колом осіб, до яких можуть бути застосовані відомчі відзнаки, підставами застосування відомчих

відзнак та ін. Підкреслено, що Указом Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р. встановлені такі види відомчих відзнак, як подяка, грамота, почесна грамота, медалі, нагрудні знаки. Встановлено, що правове регулювання відомчих відзнак здійснюється Законом України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 р., Указом Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р. та підзаконними нормативно-правовими актами, прийнятими на рівні центральних органів виконавчої влади та інших державних органів. Своєю чергою аналіз законодавства у сфері відомчих заохочувальних відзнак державних службовців свідчить про його часткову неузгодженість. Зокрема, така неузгодженість має місце, з однієї сторони, між положеннями Указу Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р. та Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 р., з іншої сторони – між положеннями Указу Президента України «Про відомчі заохочувальні відзнаки» від 30 травня 2012 р. та нормативно-правовими актами про затвердження положень про відомчі відзнаки окремих центральних органів виконавчої влади тощо.

Ключові слова: відомчі відзнаки, нагорода, заохочення, державні службовці.

Summary

Koldashov A. O. Departmental awards of civil servants: features, types, legal regulation. – Article.

The article is devoted to research of departmental awards of civil servants. In particular, the main characteristic of the departmental awards of civil servants, their types and specifics of legal regulation are analyzed. Giving sense of the terms “department” (“departmental”) and “distinction”, it is emphasized that departmental awards of civil servants are incentive measures associated with the relevant departments (mainly ministries and other central executive bodies), established by them, and then used in a particular area of government, reflect the specifics of this area (for example, education and science, energy, infrastructure, justice, foreign affairs), etc. The main features of departmental awards are related to: specifics of their establishment, entities authorized to use departmental awards; the range of persons whose departmental awards may be applied; grounds for using of departmental awards, etc. It is emphasized that the Decree of the President of Ukraine “On departmental awards” from 30.05.2012 established such types of departmental awards as: gratitude, charter, diploma, medals, breastplates. It is established that legal regulation of departmental awards is carried out by the Law of Ukraine “On Civil Service” from 10.12.2015, the Decree of the President of Ukraine “On departmental incentives” from 30.05.2012 and bylaws adopted at the central executive bodies authorities and other government agencies. In addition, analysis of the legislation in the field of departmental incentive awards of civil servants shows its partial inconsistency. Such inconsistency occurs, on the one hand, between the provisions of the Decree of the President of Ukraine “On departmental incentives” from 30.05.2012 and the Law of Ukraine “On Civil Service” from 10.12.2015, on the other hand – between the provisions of the Decree President of Ukraine “On departmental incentives” from 30.05.2012 and legal acts with approval of regulations about departmental awards of certain central executive bodies.

Key words: civil servants, merit, rewarding, encouragement, stimulation.